

APRIL 2022

Kodeks for god betalingskik blandt virksomheder i Danmark

Baggrund

Danmark er som handelsnation kendetegnet ved, at danske virksomheder på daglig basis indgår i et netværk af handler med hinanden og med virksomheder i andre lande. Den enkelte aftale indgår ofte i en kæde af handler, der involverer flere virksomheder i ind- og udland, og hvor samme virksomhed både er kunde og leverandør.

I Danmark gælder der ikke én lov, som regulerer B2B-handler, og transaktioner mellem erhvervsdrivende er i høj grad præget af aftalefrihed i et mix bestående af:

- grundlæggende national og international aftale- og køberet mv.
- nationale og internationalt anerkendte branchestandarder og handelskutymer.
- praksis som handelsparter har udviklet gennem lang tids indbyrdes samhandel.
- enkeltstående aftaler.

For virksomhederne er det afgørende, at de kan indgå aftaler med afsæt i velkendte paradigmer, der samtidig rummer fleksibilitet til frit at kunne forhandle pris, levering, risikoens overgang, betaling, service, garanti, reklamation, ophævelse, sanktioner, lovvalg og værneting samt andre særlige betingelser, som kan have varierende individuel betydning for hver af parterne i en aftale. Dertil har aftaleindgåelsen den vigtige betydning, at den øger parternes kendskab til hinanden og derigennem blandt andet kan bidrage til yderligere indbyrdes handel.

Graden af kompleksitet i en handelsaftale varierer afhængig af en række faktorer, herunder genstanden for handlen (fysisk vare og/eller tjenesteydelse, dens værdi, dens holdbarhed, om den er standard eller specifikt udviklet/fremstillet/tilpasset mv.), den enkelte transaktions kompleksitet og plads i en leveringskæde, handelsparternes indbyrdes kendskab etc. De særlige forhold ved hvert enkelt handelsforhold betyder, at virksomheder agerer og forhandler ud fra de omstændigheder, der eksisterer på et givent tidspunkt.

Vigtigheden af en sund betalingskultur

En sund betalingskultur i erhvervslivet fordrer for det første, at betalingen fra en kunde til en leverandør sker i henhold til det aftalte. At man kan regne med betaling til det aftalte tidspunkt er væsentligt for virksomhedernes likviditet. Størstedelen af de danske virksomheder er både kunder og leverandører, hvorfor forsinket betaling kan resultere i, at betaling forsinkes ned gennem kæden af leverandører. Forsinket betaling kan i værste fald påvirke virksomhedernes konkurrenceevne og rentabilitet, hvis kreditoren er nødt til at skaffe ekstern finansiering på grund af den forsinkede betaling.

En sund betalingskultur fordrer for det andet rimelige betalingsfrister. Kodeks for god betalingskik blandt danske virksomheder skal fremme rimelige betalingstider og bidrage til yderligere at styrke en dansk betalingskultur, der i forvejen er præget af ordentlighed og vidtgående hensyn til at sikre bæredygtige forsyningskæder, hvilket understøttes af såvel europæiske som nationale undersøgelser.¹ Undersøgelserne harmonerer desuden med målinger, som viser, at der i Danmark er et højt tillidsniveau mellem borgere, myndigheder og virksomheder², som er medvirkende til at styrke konkurrencekraften.³

Kodekset til at fremme en sund betalingskultur blandt danske virksomheder yderligere skal imødekomme de virksomheder, som måtte opleve, at betaling ikke sker i henhold det aftalte, eller som oplever betalingsfrister, der ikke er rimelige.

Alle virksomheder kan – uanset deres størrelse – have behov for at indgå aftale om at opdele eller strække betalinger. Det gælder også små virksomheder og iværksættere. En begrænset mængde fastlåste parametre giver flere handlingsalternativer. Det afgørende for virksomhederne er, at de har mulighed for at forhandle sig frem til en samlet aftale, hvor flest mulige elementer er i spil.

¹ Intrum: European Payment Report 2019 og DI analyse: Kortlægning af betalingsfrister i erhvervslivet, april 2019. I Danmark var gennemsnittet i 2019 21 dage for tilbudte frister (average payment terms offered) og 24 dage for faktiske betalinger (actual payment time).

² Epinion for DI, august 2020. <https://www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2020/9/midt-i-en-krisetid-danskernes-stoler-mere-pa-hinanden/>

³ <https://lederindsigt.dk/temaer-old/samfund-og-eksport/tillid-er-en-god-forretning/>

Kodekset i relation til internationalt arbejde for at styrke betalingskulturen

Et kodeks for god betalingsskik blandt danske virksomheder skal ses i sammenhæng med det internationale arbejde, som p.t. udspiller sig i OECD, EU og mange andre europæiske lande, hvor betalingskulturen ligeledes har aktuel bevågenhed. Boks 1 skitserer et udsnit af det arbejde, som p.t. foregår internationalt.

Herudover er der i det europæiske erhvervsliv fokus på at skabe bedre muligheder for at bistå virksomheder i blandt andet likviditets- og kreditorstyring, styrke dataindsamling med henblik på at målrette håndhævelse samt et behov for større udbredelse af information og brug af for eksempel "factoring", debitorfinansiering og Supply Chain Finance og lignende betalingsformer. Endvidere ligger der i forslag til direktiv om bæredygtighedsrapportering (CSRD) et krav om, at større virksomheder i årsrapporten for regnskabsåret 2023 og frem skal angive oplysninger om blandt andet betalingspraksis.⁴

Europæisk erhvervsliv har taget godt imod tilgangen fra OECD og EU, der tager afsæt i de gældende rammevilkår – herunder aftalefriheden – og derfra styrke betalingskulturen baseret på løbende identifikation af specifikke udfordringer, udveksling af best practices og kontinuerlig vurdering af nytilkomne forbedringsmuligheder, som udvikles og vinder indpas, i takt med at de opnår større anerkendelse og udbredelse.⁵ Et dansk kodeks for god betalingsskik er helt i tråd med denne tilgang, hvor forbedringer af virksomhedernes konkurrencekraft kan ske uden at ændre i de grundlæggende rammevilkår, men i stedet supplere med øget brug af nyudviklede redskaber.

BOKS 1: INTERNATIONALT ARBEJDE FOR AT STYRKE BETALINGSKULTUREN

OECD har fremsat politisk anbefaling om at styrke betalingskulturen ved at fremme udbredelsen af frivillige kodeks baseret på best practices^{*}).

Europa-Kommissionen annoncerede i sin *SME Strategy* i marts 2020 etableringen af et *EU Late Payment Observatory* med det formål dels at klarlægge status og udfordringer, dels at indsamle og promovere best practices samt udvikle nye tiltag, der kan styrke betalingskulturen i EU^{**}).

⁴ Europa-Kommissionen, Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2013/34/EU, direktiv 2004/109/EF, direktiv 2006/43/EF og forordning (EU) nr. 537/2014 for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD), april 2021, Artikel 19b, stk., 2. Se også Præambelen, punkt 44.

⁵ Blandt nye tiltag, der kan bidrage til at styrke betalingskulturen, indgår eksempelvis øget brug af alternative tvistløsningsformer (for eksempel mediation), som kan skabe mere effektiv regelefterlevelse og øget brug af nytilkomne digitale betalingsmuligheder (for eksempel e-factoring eller supply chain finance/reverse factoring), der kan sikre leverandørerne hurtigere betaling.

Anm.: *) Policy priorities for entrepreneurship: helping SMEs and entrepreneurs to survive and thrive, October 2018.

***) Status maj 2021: Europa-Kommissionen har bedt et eksternt konsulenthus analysere og vurdere mulige tilgange for styrkelsen af et EU-Observatory. Undersøgelsen afsluttes forventeligt april 2022.

Principperne i kodeks for god betalingskik blandt virksomheder i Danmark

Det naturlige udgangspunkt for udviklingen af et dansk kodeks, der yderligere kan styrke betalingskulturen, er den lange danske tradition for tillidsfuld samhandel kombineret med åbenhed for at gøre brug af best practices og nye løsningsmuligheder.

PRINCIPPER I KODEKSET⁶

1. Deter isamfundets interesse, at virksomhederne kan bibeholde høj gensidig tillid og styrke danskerhvervslivs samlede konkurrencedygtighed, blandt andet via en sund betalingskultur. For at virksomhederne kan leve op til deres ansvar, er det essentielt, at de medvirker til at holde forsyningskæderne bæredygtige, navnlig ved i deres samhandel at udvise ansvarlighed for overholdelse af lovgivning og aftalegrundlag.
2. Aftaler vedrørende betaling skal være rimelige. Aftalerne følger gældende lovgivning og anvender som udgangspunkt en betalingsfrist på maks. 30 dage. Parterne kan konkret aftale andre betalingsbetingelser eller anvende anerkendte branchestandarder, handelskutymer mv.
3. Rettidig betaling kan have væsentlig betydning for handelsparters gensidige tillid samt likviditets- og risikostyring. Hvis en virksomhed efter aftaleindgåelse oplever udfordringer med at kunne efterleve aftalen, påhviler det virksomheden straks at tage kontakt til sin aftalepart med henblik på at aftale ændrede vilkår.
4. Tvister om betalingsforsinkelser mv. skal søges bilagt bilateralt med henblik på at opnå hurtig afklaring om håndteringen af udeståender. I det omfang, der ikke findes brancheløsninger, nævn og udvalg, der håndterer betalingstvister mellem kunder og branchen, skal muligheden for at anvende alternative tvistløsningsformer, for eksempel mediation, indgå i parternes drøftelse.
5. Herudover skal der løbende ske en vurdering af, om der kan gøres brug af best practices, eksempelvis dem, der formidles via Europa-Kommissionens Late Payment Observatory, anvendelse af nye betalingsmetoder, eksempelvis e-factoring, eller anvendelse af mellemfinansiering eller anden kredit, eksempelvis "factoring", debitorfinansiering eller Supply Chain Financing.
6. Åbenhed og gennemsigtighed er centrale elementer i en sund betalingskultur. Virksomheder, der har tilsluttet sig Kodekset for god betalingskik, kan frit oplyse om dette, for eksempel i en årsrapport, CSR-rapport mv.

⁶ Dette kodeks omhandler alene B2B-transaktioner. B2C og B2P indgår ikke.

Kodeks for god betalingsskik blandt virksomheder i Danmark

ORGANISATIONERNE BAG KODEKSET:

Dansk Industri
Dansk Erhverv
Danske Maritime
Danske Rederier
Dansk Iværksætterforening
Finans & Leasing
FSR - danske revisorer
Forsikring & Pension
HORESTA
Landbrug & Fødevarer
Lederne
Lægemiddelindustriforeningen
SMVdanmark